

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36009901	IES San Paio	Tui	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Psicoloxía	2º Bac.	4	116

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	15
4.2. Materiais e recursos didácticos	15
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	15
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	15
6. Medidas de atención á diversidade	16
7.1. Concreción dos elementos transversais	17
7.2. Actividades complementarias	17
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	18
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	18
9. Outros apartados	19

1. Introducción

Esta programación didáctica desenvolve a materia de psicoloxía para o 2º curso de Bacharelato tendo como referencia a orde 13 de febreiro de 2023 onde se establece o curriculum das materias optativas do Bacharelato na CCAA de Galicia.

Na elaboración das unidades didácticas tívose en conta por unha banda o carácter humanístico da materia, pola outra, o carácter científico da mesma razón pola cal a materia garda relación con outros saberes como a bioloxía ou a química. Ademais este carácter dual da Psicoloxía pode axudar a desenvolver e adquirir algunhas das competencias clave: as vencelladas á competencia persoal, social e de aprender a aprender, a competencia cidadá e a competencia en conciencia e expresións culturais, así como a competencia matemática e competencia en ciencia, tecnoloxía e enxeñaría.

A materia, optativa consta de 4 horas semanais, organizase cunha metodoloxía para favorecer unha aprendizaxe significativa. Tratándose dunha materia propicia para desenvolver os elementos transversais do currículo tentaremos traballar contidos referentes á educación para a convivencia e o respecto nas relacións interpersoais, a competencia emocional, a autoestima e o autoconcepto como elementos necesarios para o adecuado desenvolvemento persoal, así como o rexeitamento e a prevención de situacións de acoso escolar, discriminación ou maltrato.

Outro aspecto tido en conta no deseño da programación foi a especificidade do noso centro educativo, o seu entorno e as características do alumnado. A presente programación desenvólvese para o IES San Paio de Tui, un centro ubicado nun entorno semiurbano e cun número medio-elevado de alumnos e alumnas. Maioritariamente o alumnado procede de familias traballadoras de clase dende media-baixa a media-alta. O grupo de segundo de Bacharelato está composto de trece alumnos e alumnas e a materia é impartida por unha única docente do departamento.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Entender e valorar a especificidade da psicoloxía como saber científico e metodolóxico, diferenciando as súas facetas teórica e práctica, identificando as súas áreas de aplicación, e recoñecendo o seu carácter unitario entre a enorme variedade de intereses, teorías e escolas que a conforman desde as súas orixes, para xustificar a pertinencia do seu estudo á hora de dar conta da conduta e dos procesos mentais que nos caracterizan como individuos e como humanos.	1-2		1		11-31	1		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Tomar conciencia das bases fisiolóxicas que posibilitan e determinan o noso comportamento e os nosos procesos mentais, e identificar os distintos niveis desa determinación (o xenético, o celular, o anatómico ou o químico) e as estruturas e funcións deses elementos fisiolóxicos, ademais de participar de xeito dialóxico, respectuoso e argumentado, en debates sobre as implicacións éticas, sociais e políticas do grao da devandita determinación en temas como as diferenzas comportamentais entre sexos ou os avances tecnolóxicos na manipulación do xenoma, para afondar e entender con maior criterio o comportamento propio e o dos demais, e para formarse unha opinión propia, reflexiva e fundamentada sobre temas que conforman o panorama de retos que nos presenta este século.	1-2-3-5		1-2-4	1-2-3	40	1-3	2	
OBX3 - Coñecer, distinguir e apreciar a importancia para nosa adaptación ao medio e para a supervivencia dos procesos cognitivos básicos, percepción, atención e memoria, así como a súa interrelación no psiquismo humano, estudando os seus aspectos fundamentais para expresar, comprender e interpretar desde distintas fontes de información, de maneira científica, os devanditos procesos que lle permitirán comprender as bases dos procesos psíquicos superiores, e ser capaz de aplicar as consecuencias do estudo ás súas características persoais.	1-2-3	3	1-2-4	1	20	1		31-41
OBX4 - Definir os procesos cognitivos superiores, analizando que é a psicoloxía cognitiva e, dentro desta, estudando a aprendizaxe, a intelixencia e o pensamento, para comprender como estes procesos nos permiten elaborar a información e acadar unha mellor adaptación ao entorno.	1-2	1	1-2-4	1	40-50	1		
OBX5 - Comprender como a motivación, a afectividade e a personalidade, así como os diferentes trastornos e mesmo frustracións, contribúen a desenvolver, alterar e construír ao ser humano, coa finalidade de tomar conciencia, con sentido crítico, das habilidades sociais necesarias para adquirir un posicionamento propio ante a realidade e os demais.	1-5	1	2-4	1	11-12-20-31	2-3		

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX6 - Comprender a perspectiva psicosocial do ser humano atendendo á articulación e interacción entre os procesos individuais e os procesos sociais, axudando a entender e explicar a importancia do contexto social no comportamento do ser humano, coa finalidade de aprender a pensar de maneira crítica sobre as condutas cotiás e valorando como nos vemos a nós mesmos e como afectamos e nos afectan nas relacións cos demais.	5		1-2-4	1	20-31-32	2-4	3	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A psicoloxía como ciencia	Achegarse á psicoloxía dende unha perspectiva científica e menos intuitiva coa intención de profundar nas causas e consecuencias da conduta e o comportamento humano.	10	16	X		
2	Fundamentos biolóxicos da conduta	Desde a consideración da disciplina como ciencia analízanse os fundamentos biolóxicos da conduta. Tomar conciencia das bases fisiolóxicas que posibilitan e determinan o noso comportamento e os nosos procesos mentais, e identificar os distintos niveis desa determinación (o xenético, o celular, o anatómico ou o químico) e as estruturas e funcións deses elementos fisiolóxicos	15	17	X		
3	Sensación, percepción e atención	Coñecer a importancia, para a nosa adaptación ao medio e para a supervivencia, dos procesos cognitivos básicos, percepción, atención e memoria, así como a súa interrelación no psiquismo humano.	15	17	X		
4	A aprendizaxe	Analizaranse os procesos cognitivos superiores analizando que é a Psicoloxía cognitiva e, dentro desta, estudando a aprendizaxe. Estudaremos os procesos cognitivos superiores como operacións mentais que, a partir de habilidades cognitivas que se poden adestrar e mellorar,	15	17		X	
5	A memoria	Estudar os procesos cognitivos superiores analizando que é a Psicoloxía cognitiva e,	15	17		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
5	A memoria	dentro desta, estudando a memoria. Estudaremos os procesos cognitivos superiores como operacións mentais que, a partir de habilidades cognitivas que se poden adestrar e mellorar,	15	17		X	
6	A intelixencia	Abordaremos os procesos cognitivos superiores analizando que é a Psicoloxía cognitiva e, dentro desta, estudando a memoria Estudaremos os procesos cognitivos superiores como operacións mentais que, a partir de habilidades cognitivas que se poden adestrar e mellorar,	15	17			X
7	A personalidade: ser unha mesma	Achegarémonos ao estudo da motivación, a afectividade e a personalidade, así como os diferentes trastornos e mesmo frustracións, contribúen a desenvolver, alterar e construír o ser humano, coa finalidade de tomar conciencia, con sentido crítico, das habilidades sociais necesarias para adquirir un posicionamento propio ante a realidade e os demais.	15	15			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A psicoloxía como ciencia	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Entender e apreciar a especificidade e a importancia do coñecemento psicolóxico, como ciencia que trata da conduta e os procesos mentais do individuo, valorando que se trata dun saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a investigación e a innovación.	Recoñece de forma xeral os trazos do coñecemento psicolóxico.	PE	70
CA1.2 - Identificar a dimensión teórica e práctica da psicoloxía, os seus obxectivos, as súas características e as súas ramas e técnicas de investigación, relacionándoas, como ciencia multidisciplinar, con outras ciencias cuxo fin é a comprensión dos fenómenos humanos, como a filosofía, a bioloxía, a antropoloxía, a economía, entre outras.	Recoñece as características da psicoloxía no ámbito teórico e no práctico e comprende as relacións que garda coas outras disciplinas.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Recoñecer e expresar as achegas máis importantes da psicoloxía, desde os seus inicios ata a actualidade, identificando os principais problemas formulados e as solucións achegadas polas correntes psicolóxicas contemporáneas, e realizando unha análise crítica de textos significativos e breves de contido psicolóxico, identificando as problemáticas formuladas e relacionándoas co estudado na unidade.	Participa de forma pertinente nos debates e actividades da clase	TI	30

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O saber psicolóxico. - Obxecto propio da psicoloxía. A psicoloxía e outros saberes. - Facetas teórica e práctica da psicoloxía, e áreas de aplicación. - Obxectivos que caracterizan a psicoloxía. - O desenvolvemento histórico da psicoloxía. - A psicoloxía desde as súas orixes en Grecia ata o século XIX. - A constitución da psicoloxía como ciencia desde finais do século XIX a principios do século XX. - As distintas teorías psicolóxicas. - Os métodos de investigación en psicoloxía. - O método científico. - A descrición: observación naturalista, estudo de casos, enquisas. - A investigación correlacional. Correlación e causalidade. - O método experimental: variables, grupos e mostras.

UD	Título da UD	Duración
2	Fundamentos biolóxicos da conduta	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.2 - Analizar e apreciar a importancia da organización do sistema nervioso central, fundamentalmente do encéfalo humano, recopilando información de fontes fiables, sintetizándoa de xeito rigoroso, e producindo, de xeito colaborativo e co uso de ferramentas TIC, distintos esquemas e traballos de investigación nos que se distingan as localizacións e as funcións das estruturas que o compoñen e determinan a conduta dos individuos.	Recoñece e explica a estrutura e a importancia do sistema nervioso central.	PE	80
CA2.3 - Entender e valorar as técnicas actuais de investigación do cerebro e o seu impacto no avance científico acerca da explicación da conduta e na superación dalgúns trastornos e dalgúns doenzas mentais.	Recoñece algunhas das técnicas de investigación do cerebro .		
CA2.4 - Distinguir a importancia do sistema nervioso periférico como interfaz necesaria na comunicación entre o encéfalo e o resto do organismo, resaltando o papel central do sistema nervioso autónomo na regulación automática e inconsciente das actividades vitais do organismo e dos cambios fisiolóxicos que acompañan aos distintos estados emocionais.	Recoñece e explica a estrutura e as funcións do sistema nervioso periférico.		
CA2.5 - Investigar e resumir a influencia dos distintos neurotransmisores sobre o cerebro, xunto coa relación que gardan os distintos órganos encefálicos co sistema endócrino, comparando así os modos distintivos que teñen as hormonas e os neurotransmisores de preparar ao corpo para todo tipo de reaccións comportamentais.	Recoñece e explica a importancia que teñen os neurotransmisores sobre o cerebro.		
CA2.1 - Identificar as células neuronais, a súa estrutura e as funcións das súas partes, mediante esquemas e imaxes, apreciando o papel básico que o impulso neuroeléctrico desempeña como unidade fundamental da que está composto todo proceso psicolóxico, e estimando o papel que xogan no mantemento do sistema neural as células gliais.	Recoñece e explica a estrutura das neuronas e resto de compoñentes.	TI	20
CA2.6 - Comprender e recoñecer algunhas das bases fisiolóxicas que determinan a conduta humana, mediante a participación nun debate onde se expoñan e analicen de xeito argumentado e crítico as posturas ao respecto das limitacións que estas bases (xenéticas, hormonais, e outras) imponen á liberdade humana en temas tan centrais na nosa visión do ser humano como as diferenzas comportamentais entre sexos, a identidade persoal, o uso de sustancias psicoactivas, ou a capacidade científico-técnica de alterar o xenoma humano	Participa de forma pertinente nos debates realizados na aula.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A neurona.

Contidos

- A estrutura da neurona.
- O impulso neuroeléctrico e a sinapse.
- As células gliais.
- O sistema nervioso.
- Estrutura do sistema nervioso central e función das distintas partes.
- As novas técnicas de imaxe e os avances no coñecemento do encéfalo.
- O sistema nervioso periférico.
- A química da mente.
- Os distintos neurotransmisores.
- O sistema endócrino: glándulas, hormonas e conduta.
- Xenética e conduta.
- O xenoma humano.
- O estudo da influencia da xenética na conduta.
- Enfermidades xenéticas con repercusións mentais e condutuais.
- Implicacións sociais dos avances tecnolóxicos en xenética.
- Bases fisiolóxicas das diferenzas condutuais entre sexos.
- As diferenzas psicolóxicas transculturais.
- O papel das hormonas.
- O debate sobre as diferenzas na estrutura encefálica.
- As teses da psicoloxía evolucionista.
- As críticas ao enfoque bioloxicista das diferenzas de xénero.

UD	Título da UD	Duración
3	Sensación, percepción e atención	17

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Comprender, distinguir e relacionar a sensación e a percepción como procesos cognitivos básicos da información, e analizar en profundidade a percepción identificando a súa importancia para dar significado ao mundo exterior e interior do ser humano.	Recoñece e explica de modo xeral os procesos de sensación e de percepción como formas de coñecemento.	PE	80
CA3.3 - Distinguir e relacionar a atención e a percepción, así como coñecer e identificar os distintos tipos de atención e os trastornos asociados á mesma, analizando os seus trazos fundamentais para poder aplicar o coñecido á nosa estrutura psíquica persoal.	Recoñece e explica a importancia da atención así como os tipos e os trastornos asociados.		
CA3.4 - Relacionar a atención e a memoria e enunciar os principios básicos da mesma, a través de distintos rexistros sensoriais, analizándoa brevemente a través de distintas teorías, e estudando os tipos de memoria e o esquecemento para aplicar o seu coñecemento ás nosas capacidades e poder melloralas.	Comprende e recoñece o sistema de funcionamento da memoria e do esquecemento.		
CA3.2 - Apreciar na percepción a capacidade para xerar nas alumnas e nos alumnos un sentido estético de achegamento á realidade, e impulsar a súa creatividade artística.	Participa de forma pertinente nos debates e actividades de clase.	TI	20

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Sensación e percepción. Definición e relación. - Organización da percepción e constancias perceptivas. - A percepción de obxectos, do movemento e da profundidade. A Gestalt. - A percepción extrasensorial. As ilusións perceptivas. A percepción subliminar. - Percepción e atención. - Tipos de atención. - Trastornos da atención.

UD	Título da UD	Duración
4	A aprendizaxe	17

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Definir que son os procesos cognitivos superiores, incidindo na súa relación coas habilidades cognitivas.	Recoñece e explica de forma relativamente concreta os procesos cognitivos superiores.	PE	100
CA4.2 - Explicar en que consiste a aprendizaxe, estudando os principais factores que inflúen nela e as teorías máis importantes.	Traza algunha comparación entre as teorías destacadas da aprendizaxe		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Definición de procesos cognitivos superiores. - As habilidades cognitivas. - A aprendizaxe. Factores que inflúen na aprendizaxe e teorías da aprendizaxe. - O condutismo e o condicionamento na publicidade, o cognitivismo, e o construtivismo. - Tipos de aprendizaxe.

UD	Título da UD	Duración
5	A memoria	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Relacionar a atención e a memoria e enunciar os principios básicos da mesma, a través de distintos rexistros sensoriais, analizándoa brevemente a través de distintas teorías, e estudando os tipos de memoria e o esquecemento para aplicar o seu coñecemento ás nosas capacidades e poder melloralas.	Recoñece e comprende o funcionamento da memoria e ademais comprende os diferentes tipos así coma o funcionamento de memoria e esquecemento.	PE	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A memoria. Memoria e atención. - Rexistros sensoriais: visual, auditivo e táctil. - Breve aproximación ás teorías sobre a memoria. - A memoria como proceso psicolóxico: codificación, almacenamento e recuperación. - Tipos de memoria. - Memoria a curto prazo ,memoria operativa e memoria a longo prazo. - Memoria episódica, semántica e procedemental.

Contidos

- O esquecemento: factores que interveñen.
- Métodos para mellorar o recordo.

UD	Título da UD	Duración
6	A intelixencia	17

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Expoñer que é a intelixencia, explicando os modelos de intelixencia máis relevantes.	Explica e recoñece os diferentes modelos de intelixencia establecendo comparativas.	PE	70
CA4.4 - Analizar o pensamento desde un punto de vista psicolóxico, explicando os seus tipos.	Participa de maneira pertinente nos debates e actividades de clase.	TI	30

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- Definición de procesos cognitivos superiores.
- As habilidades cognitivas.
- A intelixencia.
- Modelos de intelixencia.
- Fases do desenvolvemento da intelixencia.
- A medición da intelixencia e o coeficiente intelectual.
- O Pensamento. Características e tipos de pensamento segundo a psicoloxía.

UD	Título da UD	Duración
7	A personalidade: ser unha mesma	15

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Explicar e valorar a importancia da motivación, a súa clasificación e a súa relación con outros procesos cognitivos, desenvolvendo os supostos teóricos que a explican, e analizando as deficiencias e os conflitos que no seu desenvolvemento conducen á frustración.	Recoñece a importancia da motivación e en qué consiste a frustración.	PE	60
CA5.3 - Entender a complexidade de definir o que é un trastorno mental, describindo algúns dos factores xenéticos, ambientais e evolutivos implicados, co fin de comprender as perspectivas psicopatolóxicas e os seus métodos de estudo.	Recoñece en qué consiste o trastorno mental e identifica algúns factores influíntes.		
CA6.1 - Identificar, describir e explicar os procesos psicosociais que teñen lugar tanto no plano intrapsíquico como no interpersonal e no colectivo que inflúen no que pensamos de nós mesmos e dos demais, das nosas actitudes, das atribucións que facemos sobre os demais, para comprender mellor a nosa identidade e a dos demais.	Comprende os procesos psicosociais		
CA6.3 - Coñecer os principios psicosociais do funcionamento dos grupos, analizando os estereotipos e os prexuízos, os estereotipos de xénero, o conflito, a cohesión, e a polarización grupal para comprender o nosos comportamentos e pensamentos na vida cotiá.	Recoñece o funcionamento dos grupos e establece comparativas.	TI	40
CA5.2 - Comprender que é a personalidade, analizando as influencias xenéticas, ambientais e culturais sobre as que se edifica, as teorías que a estudan e os factores motivacionais, afectivos e cognitivos necesarios para a súa axeitada evolución, en cada fase do seu desenvolvemento.	Participa de forma pertinente nun debate e actividades de clase.		
CA5.4 - Recoñecer e valorar os tipos de afectos, así como a orixe dalgúns trastornos emocionais, co obxecto de espertar o interese do alumnado polo desenvolvemento persoal desta capacidade.	Participa de maneira activa e pertinente nun debate de clase.		
CA5.5 - Coñecer a importancia que na maduración da persoa teñen as relacións afectivas e sexuais, analizando criticamente os seus aspectos fundamentais.	Participa pertinentemente no debate e as actividades de clase.		
CA6.2 - Determinar no eido interpersonal os factores psicosociais que inciden na conformidade e a obediencia á autoridade e dentro dos grupos, a atracción interpersonal, as condutas prosociais e antisociais dos individuos e dos grupos humanos, levando a cabo esta determinación dun xeito colaborativo dentro da aula.	Recoñece os factores que levan á obediencia á autoridade e debate de forma pertinente na clase.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A motivación. - Teorías sobre a motivación.

Contidos

- Motivación e logros no ámbito educativo e profesional.
- A frustración e as súas causas.
- A personalidade.
- Teorías sobre a personalidade.
- Fases da personalidade.
- Métodos de avaliación da personalidade.
- Consciencia e inconsciencia.
- Identidade e autoestima.
- Alteracións da conciencia e da personalidade.
- Psicopatoloxía e trastornos da personalidade.
- A afectividade.
- Teorías sobre a afectividade.
- As emocións e os trastornos.
- Afectividade e sexualidade.
- A cognición social.
- O eu social: autoconcepto e identidade.
- Percepción e atribución social.
- Influencia social.
- Conformidade e obediencia. Influencia do líder.
- Impacto emocional das redes sociais.
- Actitudes e cambio de actitudes.
- Procesos de persuasión.
- Comportamento interpersonal.
- A atracción interpersonal.
- Comportamentos prosociais e antisociais.
- Relacións intergrupais.
- Estereotipos e prexuizos. Estereotipos de xénero.
- Conflito, cohesión e cooperación.
- Psicología dos grupos: a polarización grupal.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Desde a dobre vertente humanística e científica, esta materia pode colaborar dun xeito representativo e versátil a fomentar o espírito científico aplicado ao seu campo de acción, pero tamén, desde unha vertente práctica, como disciplina que pode cooperar na mellora xenérica das condicións de vida das persoas e, ao mesmo tempo, patrocinar, desde o autoconecemento, o xenuíno desenvolvemento persoal.

A metodoloxía empregada ten por obxectivo favorecer a construción de aprendizaxes significativas. Aplicarase, na medida do posible, o aprendido a situacións problemáticas e contextos próximos ao alumnado. Así, respecto das concrecións metodolóxicas oriéntanse a:

- formular interrogantes que inviten á análise e á reflexión sobre distintos aspectos de temas a tratar
- desenvolver os contidos temáticos que constitúen o corpo de coñecemento teóricos da psicoloxía científica
- realizar actividades que poñen en relación os contidos desenvolvidos
- aplicar a nivel persoal ou social algúns dos coñecementos adquiridos ao longo das unidades

En canto ás ferramentas empregaremos distintas modalidades para favorecer a interiorización dos coñecementos e o seu uso práctico; ademais empregaranse exposicións orais, maquetas, visionados de películas ou documentais e lecturas bibliográficas.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Apuntamentos
Textos e documentos visuais
Aula virtual da materia
Computador da aula e internet

Cada sesión realízase nunha aula no centro cun computador e proxector ademais de conexión a internet. En cada aula serán usados os apuntamentos, textos e os documentos necesarios para o desenvolvemento das dinámicas de ensino-aprendizaxe propostos.

Na aula virtual o alumnado poderá acceder ao material complementario así como ao material empregado na clase para posibles revisións.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial terá lugar a primeira semana do curso coa finalidade de avaliar os coñecementos previos do noso alumnado na materia. Estará constituída de dous textos e unha serie de cuestións que nos ha permitir comprobar o nivel de comprensión do alumnado ao enfrontarse á comprensión de textos.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	15	15	15	15	15	15	100
Proba escrita	70	80	80	100	100	70	60	80
Táboa de indicadores	30	20	20	0	0	30	40	20

Criterios de cualificación:

Respecto aos criterios de avaliación contaremos cun exame por cada unidade didáctica que poderará un 80% na materia e no cal ha de obterse sempre unha nota superior a 4,5. O 20% restante procederá dos traballos e tarefas a realizar de forma obrigatoria así coma da actitude que a alumna ou o alumno adopte na sesión da clase. De non entregarensen os traballos e as tarefas en forma e tempo, a nota nesa parte corresponderá a un 0.

A cualificación consignada nas avaliacións trimestrais, así como a do final do curso na convocatoria ordinaria, serán o resultado de redondear a nota media á unidade máis próxima. Polo tanto, as notas medias con decimais inferiores a 0,50 serán aproximadas á unidade inferior (6,49 redondea a 6), encanto os decimais de 0,50 para arriba serán aproximados á unidade superior (6,5 redondea a 7).

Criterios de recuperación:

Ao final de cada avaliación realizarase un exame de recuperación para o alumnado que non superase o trimestre. Así mesmo no caso de ter traballos ou tarefas non entregados e que lle impiden obter a media darase a posibilidade de volver realizalos para acadar a validación da materia.

6. Medidas de atención á diversidade

É preciso en todo momento, nun proceso de aprendizaxe, que este sexa individualizado para cada alumna ou alumno. As medidas de atención a diversidade recóllense no decreto 229/2011, da lei orgánica 2/2006 do 3 maio onde se fai referencia a actuacións e/ou estratexias destinadas a proporcionar resposta ás necesidades educativas do alumnado. Sempre traballando en coordinación co departamento de orientación e a xunta de avaliación desenvolveranse as seguintes medidas:

ORDINARIAS: Facilitan a adecuación do curriculum sen alteracións significativas dos obxectivos, contidos nin dos Criterios de avaliación. Dan resposta ás diferenzas en competencias, motivación, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe. Sinalamos as seguintes:

- 1) Adaptación da xestión da aula ás características concretas do alumnado, de xeito a favorecer o acceso aos recursos e á convivencia.
- 2) Adecuación da programación ao alumnado e circunstancias do seu entorno. Logo de identificar as barreiras (accesibilidade física, sensorial, cognitiva e emocional) serán deseñadas actividades partindo dos principios do deseño universal de aprendizaxe para que as aprendizaxes sexan accesíbeis.
- 3) Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación ás circunstancias do alumnado, tales como forma de comunicación co alumnado, secuenciación de tarefas, verificación da comprensión das tarefas, disponibilidade dos recursos tecnolóxicos, concesión do tempo necesario etc. Serán aplicadas as propostas recollidas nos planos, proxectos, programas, guías e protocolos elaborados pola Consellería.
- 4) Reforzo educativo. Posta en práctica de mecanismos de reforzo tan cedo como foren detectadas dificultades no progreso do alumnado.
- 5) Programas de enriquecemento curricular para o alumnado que presenta altas capacidades intelectuais.

EXTRAORDINARIAS. Deseñadas para atender necesidade específicas de apoio que requiran modificacións significativas do curriculum ou supoñan unha modificación organizativa ou ben do xeito de acceder ao curriculum ou da modalidade de escolarización. Serán aplicadas cando as ordinarias sexan insuficientes ou se demostren esgotadas. Son casos nos que hai barreiras singificativas para conseguir os obxectivos da aprendizaxe axeitadas ao seu desenvolvemento (atraso madurativo, trastornos do desenvolvemento relacionados coa linguaxe e/ou comunicación, descoñecemento da (s) lingua(s) de aprendizaxe, vulnerabilidade socio educativa ou polas altas capacidades entre outras).

- (1) Flexibilización da duración do período de escolarización na etapa do Bacharelato. Dirixido a alumnado con altas

capacidades intelectuais ou alumnado con necesidades educativas especiais.

(2) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada ao centro. O docente coordinado polo profesorado titor e co asesoramento da xefatura do departamento de orientación, elaborará unha proposta de actividades educativas empregando medios telemáticos para a entrega, seguimento e avaliación e adoptará medidas que promovan a súa inclusión.

En colaboración co titor e o departamento de orientación farase unha planificación e desenvolvemento de actuacións destinadas ao axuste dos procesos de ensino e aprendizaxe. A avaliación inicial permitirá adaptar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a debida progresión na súa aprendizaxe.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charla neurociencia Xurxo Mariño	Posibilidade de realizar unha charla co neurocientífico Xurxo Mariño en colaboración co departamento de bioloxía	X	X	
Charla Psicóloga Iria Veiga	Posibilidade de recibir a unha psiquiatra de profesión para que realice unha charla de saúde mental co noso alumnado		X	X

Observacións:

Consideramos importante implementar os contidos da materia contando coa presenza de profesionais do ámbito da psicoloxía que ademais dun aporte teórico da disciplina aportará ao alumnado un aporte máis cotiá da materia.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas e temas a partir dos elementos do currículo
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e temporalización
7. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación
8. Adecuación dos criterios da recuperación
Metodoloxía empregada
4. Adecuación da secuencia de traballo na aula
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
5. Adecuación dos materiais didácticos empregados
Medidas de atención á diversidade
6. Adecuación do plan de avaliación inicial
Clima de traballo na aula
9. Adecuación do desenvolvemento dos contidos ao ritmo de aprendizaxe do alumnado

Descrición:

Os indicadores serán valorados nunha escala de 1 a 4 sendo 1 o menor e 4 o maior grao de consecución. Os resultados poñeranse en común no departamento.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Será feito un seguimento regular da programación didáctica, co obxectivo de levar un control adecuado do desenvolvemento das unidades didácticas e así poder realizar as modificacións correspondentes no proceso de ensino aprendizaxe.

Neste seguimento terase especialmente en conta:

1. Se as sesións e calendarización previstas por UD foron as suficiente..
2. O grao de cumprimento do desenvolvemento das UD.
3. Propostas de mellora.
4. Concreción das propostas de mellora para materializar en cursos vindeiros.

9. Outros apartados